

pohlevno, da ni kaj posebnega čuti o njem: poslanec g. Kukovec je vlado vprašal, zakaj se ostreje ne brani ciganom hoditi krast in ropat na Štajersko, in poslanec g. dr. Dominkuš želi zvedeti od vlade, ali bo gimnazijsko poslopje v Mariboru z boljšim zamenjeno, ali ne. — Koroški deželni glavar je močno toževal o prepirih med raznimi narodi. No, kdo pa je temu več kriv, kakor nemški in magjarski in italijanski liberalci? — V Gradci so v nedeljo zborovali manjši obrtniki, 500 jih je bilo vseh, in v resoluciji povedali svoje želje, med temi tudi, naj nobeden ne začne obrta ali „meštije“, katere se ni naučil, dalje, naj se obrtniška zbornica loči od trgovinske. To pa liberalcem ni prav in „Tagespošta“ se prav robato roga obrtnikom, češ, da ničesar prav ne umejo. S tem je zopet ta list pokazal, da je liberalen, ter da ima sree le bolje za denar in denarne mogotce. — Konservativni kmetje so v gornjej Avstriji tudi pri volitvah v državni zbor podrli liberalni „Bauernverein“; kajti njihov kandidat je dobil 130, „bauernverein“-lerji pa so za svojega komaj 59 naložili. — Ustavoverski kričarji Herbst, Bareuther, Reschaumer, Portugal, pridigajo svojim volilecem, kako je nemštvo v nevarnosti, laži neumne še sami ne morejo verovati. — Ogerski državni zbor začel je zborovati, cesar so poslance v svojem gradu v Budimpeštu slovesno zaslišali. Magjarski listi razdirajo skupno cesarsko vojsko in tirjajo, da bi morali vsi regimenti prisegnuti na ogersko ustavo; ali tega si ne domislijo, da bi potem tudi magjarski regimenti prisegati imeli na našo ustavo. Sploh Magjari so čedalje gospodstva huje pijani, ter ne vedó, kaj bi už smeli vse tirjati. — Hrvatski sabor je sklican, da voli nekaj poslancev, ki imajo nalog, v državnem zboru v Budimpeštu čepeti in prikimavati vladnim predlogom. — V Hercegovini prikazali so se vstaši; magjarsko-nemški listi jih imenujejo „tolovaje“ in je obsedni stan ali bitri sod proglašen. Dunajski listi poročajo, da so baje ovi „tolovaji“ ali vstaši ruskemu carju poslali prošnjo, v katerej pravijo, da se jim sedaj huje godi, kakor prej pod Turkom, ker jim vlada prepoveduje slovanski, a vsiljuje nemški jezik? To kaže, da so razmere napete v Hercegovini in Bosni, to pa zaradi nesrečne politike nemško-magjarske, katera ondi zaukazuje po odstopu fem. Filipovića.

Vnanje države. Zakaj sta se nemški in ruski car sešla, to je sedaj jasno: magjarski politikarji v zvezi z italijanskimi in nemško-liberalnimi so hoteli zvezo Nemčije, Avstrije in Italije, da bi Rusijo spodrinoli iz Balkanskega poluotoka, Avstriji napravili pot do Soluna in Italiji pomagali vzeti Albanijo. Ker pa se niso mogli porazumeti, kaj bi dali Bismarku, je ta prekrizal vse in se trdno zvezal z Rusijo. — Ta sme baje sedaj zasedati Carigrad in Dardanele; drugo je še tajno. — Rusi začeli so že od Turkov tirjati, naj pla-

čajo še dolžno odškodnino za poslednjo vojsko; ob enem začenjajo se gibati Armeni v Aziji in Arabi, Albanci v Evropi, vsi ti narodi strežejo otresti turški jarem. — Italijani so sedaj popolnem osamljeni; nihče jih ne trpi. Za papeža se pripravljajo pa hudi časi, kajti neka zarota brezverskih freimavterskih hlapcev hoče vatičansko palačo, kder sv. Oče stanuje, z dinamitom razdreti. — Francoski republikanci so strašno veliko denarjev potrošili, da popravijo l. 1870 razdevano vojsko, toda republikanski generali, oficirji so za nič in vojaki nečejo ubogati, kar je pri vojski glavna reč. V Afriki so Francozi pri Džemelu bili zopet tepeni. — Iz Nemškega je došla vest, da se snideje trije cesarji: avstrijski, ruski in nemški v Granici ali Varšavi na Poljskem. — V Barceloni na Španjskem zborovalo je 500 socijalistov, ker so pa odobraval pobjanje cesarjev in kraljev, zaprla je policija glavače, druge pa razpodila. — Angleži so si v Afganistanu oddehnoli; njihov pristaš je Ejub-Khana, nedavno od njega tepen, vendar v noveji bitki premagal, vzel Kandahar in pritiska za njim v Herat.

Za poduk in kratek čas.

Čitalnica mariborska.

(Govor g. profesorja Majcigerja ob 20letnici čitalnične.)

„Et meminisse juvabit“.
(Tudi spominj bo koristil).

I. Navada obče znana je, da se človek rad važnih in pomenljivih trenutkov iz svojega življenja spominja in jih praznuje. O takih prilikah se zbirajo okoli njega otroci in vnuki, brati in sestre, prijatelji in znanci in mu izrekajo vroe sočutje, veselje, hvaležnost in razna voščila za njegovo srečo in nadaljnjo blagostanje, spominjajoči se dobrot, katere so iz njegovih rok sprejeli in raznih zaslug, katere si je na mnogovrstne strani pridobil.

Tudi mi smo se danes tukaj zbrali v prav mnogobrojnem številu, da slavimo praznik in se ga veselimo, da praznujemo dvajsetletnico Mariborske čitavnice.

Poglejmo toraj na kratko v njeno preteklost in ozirom se po njenem dvajsetletnem delovanji in po njenih zaslugah za pospeh omike slovenskega naroda v obče in Slovencev na spodnjem Štajerskem posebej.

Pred dnevom 17. junija leta 1861. Mariborski Slovenci niso imeli duševnega in društvenega središča. Bili so razkropljene ovčice brez pastirja in vodje, bili so brez domačega ognjišča. Rodoljubi, katerih število že takrat v Mariboru ni bilo premajhno, hodili so nemi, brez pozdrava drug memo drugega, ker se niso poznali med seboj. Število slovenskih časnikov je bilo v tisti dobi še zelo majhno. „Novice“, „Danica“ v Ljubljani, „Glasnik“, „Prijatelj“ v Celovci, to je bilo vse, kar

je takrat t. j. konca šeste in začetka sedme desetorke tekočega stoletja slovenskih časnikov izhajalo. Izmed teh so jedine „Novice“ dobajale v jedno takratnih Mariborskih kavaren; [v g. Pichsovo, ki je bila ondi, kder so sedaj v kazini pri teatru spodnji jedilnici. Ured.] pa ne mislite, slavna gospoda, da so za kavarinarjev denar naročene bile, tega ne! ampak požrtvovalnost iskrenega domoljuba takrat v Mariboru bivajočega sedajnega župnika pri sv. Barbari v Halozah jih je za kavararno naročevala in sicer več let zaporedom. In veste, slavna gospoda, kaj se je tem nedolžnim Novicam večkrat pripetilo? Izginile so iz kavarne in našle so se na prostoru, katerega ime se v dobri družbi ne imenuje, češ, to je po mislih nekega izobraženega gospoda mesto za slovenski časnik. To se je zgodilo po večkrat. Slavna gospoda, ime onega izobraženega človeka mi je znano, pa ga rajši zamolčim, ker ni vredno, da se v poštenem društvu imenuje [in so uže zdavna v krtovej deželi njegove prste črvi zgrizli. Ured.] Dogodek pa menim, zasluži, da se tukaj v spomin vzame, da bodo naši zanamci zvedeli, s kakšnimi nasprotniki so se imeli njihovi predniki boriti. S podobnimi primerlji bi mogel v še večjem številu postreči, vendar naj ta zadostuje v pojasnjenje takratnih razmer.

(Dalje prih.)

Slovstvo.

1. Glasbena matica v Ljubljani je izdala krasno izdelano, izvrstno sestavljeno zbirko napevov najlepšim pesmam slovenskim in hrvatskim. Zbirki je ime „Lavorika.“ Pred seboj imamo uže II. del moških četverosplovov in zborov. Obseg je bogat, zunanja oblika priročna. Ves II. del stane 2 gl. Pesmi so: Večernica, Na gomili, San, Danes tukaj, jutri tam, Prošnja, Ukazi, Lahko noč, Sporočilo, Samo, Za Hrvate, Moja ljubav, V naravi, Mornarska, Nagrobница, Pod oknom, Jadransko morje, Gorska cvetica, Zagorski zvonovi, Vse mine, Sredi vasi, Mojemu narodu, Zvezdi, Ilirija oživljena, Kranjska, Brambovska, Ljubezen do doma, Zvečer, U boj, Šabljenka, Tam, gdje stoji, Živila Hrvatska, Naprej, Cesarska. Zvezki za I. in II. tenor in za I. in II. bas so vsak posebej.

Glasbena matica na dalje izdala je IX. zvezek dela: „Zbirka slovenskih napevov“, ter obsega 15 napevov: Ukazi, Na gomili, Nagrobница, Moja ljubav, San, Večernica, Za Hrvate, Gorska cvetica, Planinar, Kranjska dežela, Žezulinka, Brambovska, U boj, Mojemu narodu, Ljubezen do doma. V tej zbirki niso posamezni glasi posebej, ampak zloženi.

Naposled še omenimo lepega dela, koje je slavno znani skladatelj g. Danilo Fajgelj zložil. Izdala je Matica glasbena in se glasi: Transkripcija narodne pesni „Luna sije“ za glasovir zložil in visokorodnej gospici Mariji Winklerjevi udano poklonil D. F. Cena 60 kr.

2. Pomoč dušam v vica h ali premišljevanja in molitve za naše ljube ranjke. Poslovenil

po Dorenbachu S. J. P. Hrisogon. Izdala in založila katoliška družba za Kranjsko. Dobivajo se knjige pri katoliškej družbi v Ljubljani, stari trg št. 13 kr. Veljajo mehko vezane 50 kr., v platnu 65 kr., z usnjatim hrbtom 70 kr., vse v usnji 75 kr., z zlato obrezo 1 gl. 10 kr.

Smešnica 39. „Oče, prosim Vas! dajte mi Vašo hčer za ženo“ reče Smrekarjev Tone k staremu Kolarjevemu očetu, „ne bodete se kesali, videli bodete, živela bova kakor v paradiži: „Da, kakor v paradiži, to ti uže verjamem, ker si skoraj ne bodeš imel več kaj obleči“, odvrne stari Kolarjev oča.

Iv. Duh.

Razne stvari.

Nagle smrti umrl je gospod dr. Karol Ipavc, odvetnik v Mariboru, blag mož, zvest Slovenec in mnogozaslужni ud in večkratni odbornik Čitalnice mariborske. Pogreb je juter v petek 30. sept. ob 4. uri popoldne. Čitalničarji in narodnjaki so proseni k obilnej udeležbi!

(Zavoljo razžaljenja svetlega cesarja) ovadil in zatožil je učitelj g. Kranjc v Lembergu 4 svoje učence. Skoraj neverjetno pa poroča se, da uže šmarijska sodnija reč preiskuje.

(Železniško postajo) priredi južna železnica v Grobelnem, kar bi velika dobrota bila za Šmarje.

(Popravek). Tista oseba, ki je hotela zastarelimi hranilničnimi knjižicami pokojnega župnika Canjkarja vzdignoti denarje, ni bila njegova oskrbnica pa ne kuharica.

(Višji finančni svetovalec za Maribor) imenovan je nekov g. Haselmeier v Celovci.

(Konkurz) napovedala je štajersko-hrvatska zadruga za prodavanje premoga.

(Deutscher Schulverein) šteje v Rogaci 62 udov ter je večim učiteljem slovenskim obečal „Gehaltszulage“ kot Judeževe srebrnike za ponemčevanje našega naroda.

(Trg Lučanski) prosi, naj deželni zbor razpiše preveliko občino zopet v 4 prejšnje srenje.

(Sv. lenartski dr. Jugg) še ima 12615 fl. pri raznih dolžnikih iztirjati. Tote dolgove bodo 14. oktobra javno dražbali.

(Mariborski gasilci) so v nedeljo 25. sept. obhajali 10letnico. Vkljub slabemu vremenu prišlo je nekaj gostov iz Mahrenberga, sv. Lenarta, Ptuj, Čakovca in Varaždina.

(Povozil) je v Gaberji na velikej cesti vozač dva otroka, eden je takoj umrl, drugi je hudo ranjen.

(S sabljo po glavi) dobil je Karl Senekovič v spod. Voličini v Slov. gor. hoteč žandarju puško vzeti. Ranjenec je brez zavesti na tla se zgrudil.

(Lovski bataljon štev. 35) je se povrnil v Celje po končanih vojaških vajah v Kranji.